
Zbiory mickiewiczowskie Muzeum Literatury w Warszawie.

Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 6, 87-88

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ZBIORY MICKIEWICZOWSKIE MUZEUM LITERATURY W WARSZAWIE

Dwadzieścia jeden lat istnienia Muzeum Mickiewicza w Warszawie to okres, jak sądzimy, wystarczający, aby dokonać pierwszego podsumowania zbiorów, zwłaszcza, że okres ten zamknięty już został przemianowaniem Muzeum na Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza. Oznacza to poza planowanym rozszerzeniem działalności Muzeum, również poszerzenie zakresu gromadzenia zbiorów, a właściwie usankcjonowanie takiego profilu, jaki nadał Muzeum i realizował Adam Mauersberger, dyrektor w latach 1957-1969. Dzięki paru szczęśliwym darom i zakupom, Muzeum Mickiewicza już w pierwszych latach istnienia zyskało wielkie i jedno z najciekawszych zbiorów mickiewiczowskich. Zapis testamentowy Marii Mickiewiczówny, przejęta część zbiorów Biblioteki Polskiej i Muzeum Mickiewicza w Paryżu, specjalistyczny księgozbiór mickiewiczowski po założycielu i pierwszym dyrektorem Muzeum - Aleksandrze Semkowiczu, wreszcie kilka dawniejszych, większych nabytków rękopiśmiennych stanowi do dzisiaj zrąb zbiorów mickiewiczowskich.

Rozwój Muzeum od około 1960 r. zmierza do objęcia swym zakresem literatury całego XIX i XX w. Możliwości gromadzenia rękopisów romantycznych i starszych są dziś już ograniczone. Istnieje natomiast niewątpliwa potrzeba zaopiekowania się zbiorami po pisarzach współczesnych i uratowania ich przed zniszczeniem lub rozproszeniem. Na tej zasadzie Muzeum przejęło na własność lub jako depozyt rękopisy m.in. Stefana Żeromskiego, Leopolda Staffa, Juliana Tuwima, Emila Zegadłowicza, Marii Dąbrowskiej, Zofii Nałkowskiej, Wilhelma Macha i Jerzego Andrzejewskiego. Po niektórych z wymienionych pisarzy otrzymaliśmy także bogate księgozbiory i cenne pamiątki osobiste.

Pomimo zmiany nazwy i zajęcia się w znacznym stopniu literaturą współczesną, Muzeum czuje się nadal szczególnie powo-

lane do gromadzenia zbiorów z epoki romantyzmu, a zwłaszcza wszystkiego, co dotyczy Mickiewicza. Pragniemy być nadal domem poety, któremu poświęcona jest w Muzeum stała ekspozycja i który pozostał w nazwie Muzeum.

Tadeusz Januszewski

A. REKOPISY

W informacji niniejszej, pragnąc wymienić wszystkie wyznaczone tematem rękopisy znajdujące się w Muzeum Literatury, ograniczamy się do poważnie skróconego zapisu katalogowego rękopisów Mickiewicza i pobieżnego wyliczenia rękopisów bądź zespołów z kręgu mickiewiczowskiego. Celem publikacji jest ogłoszenie pierwszej w zasadzie sumarycznej wiadomości o przechowywanych w Muzeum rękopisach mickiewiczowskich. Zadanie tym konieczniejsze, że do dziś wiele z tych rękopisów uważa się za zaginione bądź przypisuje się je innym instytucjom i odwrotnie wskazuje się na Muzeum jako na właściciela listów Mickiewicza, będących niegdyś tylko depozytem Muzeum Narodowego w Krakowie i dawno już zwróconych. Dokładny zapis podany zostanie w przygotowywanym obecnie pierwszym tomie katalogu rękopisów. Rezygnujemy również, ze względu na szczupłość miejsca, z charakterystyki zbiorów z kręgu poety, licząc, że doświadczony czytelnik odróżni bez trudu rękopisy bardziej cenne od mniej cennych i wtórnych.

Interesujące nas rękopisy znajdują się w Muzeum: 1/ wśród pojedynczych zakupów i darów, z których należy w pierwszym rzędzie wymienić fragment Archiwum Filomatów ogłoszonego niegdyś przez Czubka oraz część tegoż Archiwum jeszcze nie publikowaną, uzyskane jako przekaz Ministerstwa Kultury i Sztuki, 2/ w zapisie testamentowym Marii Mickiewiczówny, 3/ w przejętej części zbiorów Muzeum Mickiewicza i Biblioteki Polskiej w Paryżu. Rękopisy Adama Mickiewicza mieszczą się w grupie pierwszej i trzeciej.

Numery dawnego inwentarza "C" są dziś już nieaktualne.

Daty listów podaję wg wydania jubileuszowego.